

Rzut oka na zawartość

Przedmowa.....	vii
Wstęp.....	xxi

CZĘŚĆ PIERWSZA Podstawy typografii

1 Współczesny stan wiedzy oraz jak go osiągnęliśmy.....	3
2 Typograficzne jednostki miar.....	23
3 O krojach pisma.....	31
4 Fonty.....	51
5 Podstawy stosowania krojów.....	71
6 Skład a pisanie na maszynie.....	85
7 Skład tekstu na komputerze osobistym.....	97
8 Co sprawia, że skład jest dobry bądź zły.....	113

CZĘŚĆ DRUGA Jak składać pismo

9 Długość wiersza, stopień pisma i interlinia.....	127
10 Dzielenie wyrazów i justowanie.....	147
11 Kerning i tracking.....	185
12 Posługiwanie się wcięciami i wyrównywaniem.....	199
13 Znaki specjalne i wyjątkowe sytuacje.....	219
14 Struktury dokumentów i konwencje typograficzne.....	241
15 Tabele.....	265
16 Różnice między językami.....	289
17 Skład za pomocą arkuszy stylu.....	301
18 Rozdzielczość a efekt końcowy.....	313

CZĘŚĆ TRZECIA Uzupełnienia

Glosariusz.....	327
Indeks.....	362

Spis treści

Przedmowa.....	vii
Wstęp.....	xxi

CZĘŚĆ PIERWSZA Podstawy typografii

1 Współczesny stan wiedzy oraz jak go osiągnęliśmy... 3	
Ruchome czcionki 3	
Pola znaków i odsadki 5	
Projekt kroju jako funkcja wielkości pisma 5	
Ewolucja i automatyzacja 6	
Maszyna do pisania – pierwsze narzędzie małej poligrafii 7	
Skok • Pismo o stałej szerokości znaków • Pismo o proporcjonalnych szerokościach znaków	
Monotyp. Obliczanie szerokości znaków 9	
Zmiana znaczenia słowa „font” 10	
Fotomatrixe • Fonty elektroniczne	
<i>Desktop publishing</i> (DTP) zmienia zasady gry 13	
Model postscriptowy 14	
Proces rastrowania obrazu • Niezależność od urządzenia	
Fonty postscriptowe • Wizualizacja fontów postscriptowych	
Rozdzielczość wyjściowa a jakość wydruku 17	
Ciemna strona WYSIWYG 18	
Prawie WYSIWYG	
Cień edytora tekstu 20	
2 Typograficzne jednostki miar 23	
Miary bezwzględne 23	
Zastosowanie pica i punktów 24	
Definicja stopnia pisma • Konwencje zapisu	
Zastosowanie angielskiego systemu miar i systemu metrycznego 25	
Jednostki względne 26	

Em	26
Em jako jednostka szerokości znaków • Ustawienia odstępów na podstawie ema • Jednostki odstępów wywodzące się z ema Odstępy międzywyrazowe	
Inne jednostki miar	29
Cycero	29
Agat	29
3 O krojach pisma	31
Definicje: font a krój	31
Projekt kroju pisma i firet	32
Linia pisma	33
Wysokość x	34
Budowa kroju	34
Wpływ kaligrafii	34
Szeryfy	35
Szeryfy wyokrągłone • Szeryfy niewyokrągłone • Szeryfy belkowe Szeryfy kreskowe • Szeryfy klinowe	
Wydłużenia górne i dolne	38
Relikty przeszłości – rowki kałamarzykowe	38
Optyczne aspekty projektowania kroju	39
Rozmiar zmienia wszystko	39
Wzorce projektowe znaków	40
Format fontu Multiple Master	
Podstawowe cechy krojów	42
Kroje szeryfowe i bezszeryfowe	42
Różne grubości kroju	43
Stopniowanie grubości	
Antykwy i italiki	44
Kroje pochyle (kursywy)	
Różne szerokości kroju	45
Rodziny krojów	46
Krój i jego funkcja: kroje dzielowe, akcydensowe i ozdobne	46
Fonty niealfabetyczne	47
Historyczny podział krojów	47
Antykwy renesansowe	47
Antykwy barokowe	48
Antykwy klasycystyczne	49
Problemy z nazwami krojów	49
4 Fonty	51
Dwa podstawowe rodzaje fontów – konturowe i bitmapowe	51

Co kryje font?	53
Formaty fontów	54
Fonty postscriptowe • Fonty TrueType • Fonty OpenType	
Kwestie dotyczące międzysystemowej kompatybilności fontów	56
Kwestie dotyczące zestawu znaków	57
ASCII i Unicode	57
Kwestie dotyczące kodowania fontów	58
„Zapóżycone znaki” w Macu	
Znajdowanie potrzebnych znaków	59
Stosowanie „Tablicy znaków” w systemie Windows	60
Stosowanie <i>Key Caps</i> w Macu	61
Unicode i system Mac os	
Znaki eksperckie i fonty alternatywne	62
Znaki poza standardem Unicode	63
Rozpoznawanie formatów fontów	64
Rozpoznawanie formatów fontów Maca	64
Rozpoznawanie formatów fontów w systemie Windows	65
Podstawy zarządzania fontami	66
Programy do edycji fontów	67
5 Podstawy stosowania krojów	71
Czytelność	71
Role tradycyjnie przypisywane krojom szeryfowym i bezszeryfowym	72
Cechy wspólne krojów dzielowych	74
Wyrażanie emfazy	75
Zastosowanie odmian półgrubych i innych	76
Zastosowanie kursywy	76
Zastosowanie krojów wąskich i szerokich	77
Problemy wynikające z elektronicznego zwięzania i poszerzania krojów	78
Zastosowanie krojów akcydensowych	78
Zastosowanie krojów ozdobnych	79
Pismo w kolorze	80
Pismo w kontrze	81
6 Skład a pisanie na maszynie	85
Rozmiary strony i długości wiersza	85
Spacje międzywyrazowe	86
Znaki końca wiersza i powrót karetki	87
Justowanie z wykorzystaniem komendy <i>quad</i>	88

	Dobór kroju pisma a jego stopień	90
	Podkreślenia i wyróżnienia	91
	Znaki niedostępne	92
	Dywizy i myślniki	92
	Cudzysłów	92
	Znaki prim	
	Ułamki	93
	Tabulatory	94
7	Skład tekstu na komputerze osobistym	97
	Opowieść o dwóch systemach: skład tekstu i spuścizna po edytorach tekstu	97
	Przypisywanie atrybutów typograficznych	98
	Problem „zaznaczeń”	
	Jak działa WYSIWYG?	99
	Fonty bitmapowe na ekranie	101
	Ekranowe fonty postscriptowe i ATM • Krój a menu „Styl” Generowanie krojów ekranowych, gdy brakuje fontów Kroje ekranowe fontów TrueType	
	Jak system operacyjny zarządza fontami	104
	Problem: uszkodzone fonty	105
	Problem: brakujące fonty	105
	Problem: fonty zduplikowane	107
	Problem: zduplikowane numery fontów	108
	Osadzanie fontów	108
	Osadzanie podzbiorów fontów	109
	Kwestia praw autorskich fontów	109
8	Co sprawia, że skład jest dobry bądź zły	113
	Czytelność i łatwość czytania	114
	Jasność pisma	114
	Zbyt małe odstępy	116
	Zbyt duże odstępy	117
	Nierównomierne odstępy	118
	Długie wiersze i mała interlinia	119
	Problemy związane z krótkimi wierszami	120
	Efekty optyczne i problemy z wyrównaniem	121
	Oczy są niezawodne	122

CZĘŚĆ DRUGA **Jak składać pismo**

9	Długość wiersza, stopień pisma i interlinia	127
	Długość wiersza lub szerokość kolumny	127
	Stopień pisma a szerokość kolumny	132
	Interlinia	132
	Interlinia automatyczna	135
	Interlinia w ramach tekstowych	136
	Zmiany interlinii towarzyszące zmianie stopnia pisma	137
	Odstępy wiersza i odstępy rozdzielające	
	Przesunięcie linii pisma	139
	Odstępy pisma w kontrze	140
	Odstępy asymetryczne w piśmie akcydensowym	140
	Interlinia w składach nietekstowych	142
	Interlinia w składach wielołamowych	142
	Zagadnienia dotyczące krojów pisma	142
	Pisma szeryfowe, stopnie pisma i szerokość składu	143
	Efekt wysokości x • Efekt szerokości znaku • Efekt grubości kreski	
	Pisma bezszeryfowe, stopień pisma i szerokość kolumny	144
	Krój pisma a interlinia	145
10	Dzielenie wyrazów i justowanie	147
	Co oznacza dzielenie wyrazów i justowanie	148
	Zasada działania D&J	148
	Wyliczenia „znak po znaku”	
	Problemy z dzieleniem wyrazów i justowaniem	
	pojedynczych wierszy	151
	Dzielenie wyrazów i justowanie szeregu wierszy jednocześnie	152
	Definiowanie zakresu pracy wielowierszowego D&J	
	Miejsca łamania wiersza	153
	Kontrolowanie odstępów między literami i wyrazami	154
	Kontrolowanie dzielenia wyrazów	156
	Strefy dzielenia wyrazów • Dobór instrumentu dzielenia wyrazów	
	Rodzaje łączników • Styl podziału na sylaby • Rozbudowa	
	słownika dzielenia	
	Wpływ szerokości kolumny na D&J	160
	Określanie zakresów spacji międzywyrazowych w tekście	
	w układzie chorągiewkowym	161
	Określanie przedziałów spacji międzywyrazowych w tekście	
	wyjustowanym	162
	Określanie przedziałów spacji międzyliterowych	166
	Spacjonanie liter i wymuszone justowanie	167
	Problemy i sztuczki dotyczące spacjonowania liter	

Zmiany szerokości znaków w trakcie D&J	169
Testowanie wartości D&J	170
Ustawienia domyślne programu	170
Naprawianie i unikanie problemów ze składem	171
Luźne wiersze – ciasne wiersze	171
„Dostrajanie” dzielenia wyrazów • „Dostrajanie” odstępów	
Problemy z równomierną jasnością tekstu w akapitach	174
Wdowa, szewc i bękart	175
Sposób na wdowę • Co zrobić z szewcem i bękartem	
Justowanie pionowe	177
Justowanie w obrębie ramki	
Korytarze	181
Estetyczny układ chorągiewkowy	181
11 Kerning i tracking	185
Definicje: kerning i tracking	185
Kerning w praktyce	186
Ręczny kerning	188
Strategie ręcznego kerningu • Kerning kombinacji znaków	
pisanych odmianą pochylą i normalną	
Kerning algorytmiczny	190
Tworzenie własnych tabel kerningowych	190
Kerning cyfr	
Zastosowanie trackingu	192
Tracking i wyjątkowe sytuacje	193
Odstępy między znakami a pisanki	
Tekst na zakrzywionych liniach pisma	195
12 Posługiwanie się wcięciami i wyrównywaniem	199
Rodzaje wcięć	199
Wcięcie jako atrybut akapitu	200
Wcięcie kilku kolejnych wierszy	201
Szewce a wcięcia kilku kolejnych wierszy	
Wcięcie pierwszego wiersza	202
Wcięcie pierwszego wiersza w tekście w układzie chorągiewkowym	
wyrównanym do prawej • Pominięcie wcięcia pierwszego wiersza	
Wysunięcie wiersza	204
Podcięcie składu	205
Margines skośny i oblewający	205
Składanie skosów	206
Podstawy składania pisma oblewającego	207
Prostokątny tekst oblewający • Oblewanie tekstem nieregularnych	
kształtów	

Wyrównanie znaków i bloków tekstu	210
Siatka strony i linii pisma	210
Ramka tekstowa a wyrównanie do siatki	211
Wyrównanie w pionie: do góry, do środka i do dołu	212
Wyrównanie do góry • Wyrównanie do środka • Wyrównanie do dołu	
Znaki wysunięte	214
Wyrównywanie optyczne	215
Problemy z wyrównywaniem marginesów w układach chorągiewkowych	215
Kłopoty z centrowaniem tekstu	
Wyrównywanie powiększonych znaków	216
13 Znaki specjalne i wyjątkowe sytuacje	219
Rozszerzone zestawy znaków	219
Kapitaliki	221
Zastosowanie kapitalików	222
Cyfry medievalowe	223
Ligatury, logotypy i dyftongi	223
Automatyczne podstawienie ligatury	224
Ligatury w piśmie akcydensowym	225
Znaki o charakterze kaligraficznym	225
Fracja górna, dolna oraz znaki porządkowe	226
Ułamki	227
Ręczne tworzenie ułamków	228
Forma ułamka	229
Kreski poziome	229
Wielokropki	230
Wielokropki a miejsca łamania wierszy	231
Popularne znaki pi	232
Znaki trudne do znalezienia	233
Znaki prim • Znaki minusa i mnożenia	
Znaki z akcentami diakrytycznymi	233
Litera „i” bez kropki	234
Odstępy w wypadku konkretnych znaków	234
Inicjały	236
Inicjały opuszczone	236
Problemy ze znakami inicjałów opuszczonych • Inicjały opuszczone a problem czytelności	
Inicjały podniesione	238

14	Struktury dokumentów i konwencje typograficzne	241
	Elementy struktury	241
	Nagłówki	243
	Podtytuły	243
	Odstępy podtytułów • Wcięcia podtytułów • Podtytuł w okienku	
	Wyimki	248
	Plan dokumentu i spis treści	248
	Forma planu dokumentu • Forma spisu treści	
	Narzędzia nawigacji	250
	Numeracja stron lub paginacja	251
	Żywe paginy	252
	Wskaźniki kontynuacji	253
	Znak końca	
	Niezależne elementy tekstu	254
	Podpis i legenda	255
	Przypisy dolne i końcowe	256
	Stopień pisma i interlinia przypisów • Wyrównywanie przypisów	
	Symbole przypisów	
	Indeksy	259
	Stopnie i kroje pisma w indeksach	259
	Style wcięć w indeksach	260
	Styl indeksu z hasłami umieszczonymi w tekście • Styl indeksu z wcięciami	
	Znaki końca strony w indeksach	262
	Bibliografie	262
15	Tabele	265
	Struktura tabeli	265
	Jak się ustala wartości struktury tabeli	267
	Problemy z tabelą naśladowującą arkusz kalkulacyjny	
	Ustawienia kroju pisma, stopnia pisma i interlinii	272
	Wyrównanie w tabelach	272
	Wcięcia w pozycjach tabeli	
	Linie w tabelach	273
	Techniki składania tabel	274
	Równowaga między szerokościami kolumn a marginesami oddzielającymi	275
	Interlinia w tabelach	276
	Interlinia linii • Centrowanie tekstu pomiędzy liniami	
	Wyrównywanie nagłówków i pozycji w tabeli	279

Wyrównywanie w tabelach z wartościami liczbowymi	281
Znaki wysunięte w tabelach z wartościami liczbowymi	
Wyrównywanie symboli walut w tabelach	
Puste lub „brakujące” pozycje	285
Podrabianie tabel	285
16 Różnice między językami	289
Zestawy znaków	289
Dzielenie wyrazów	290
Określenia czasu	291
Symbole walut	291
Angielski brytyjski a angielski amerykański	292
Amerykański i brytyjski styl cytatów	292
Amerykańskie i brytyjskie style abrewiatur	293
Temperatury w brytyjskim i amerykańskim angielskim	293
Konwencje typograficzne w języku francuskim	293
Styl interpunkcji w języku francuskim	293
Styl cytatów w języku francuskim • Odstępy znaków interpunkcyjnych w języku francuskim	
Francuskie znaki diakrytyczne	295
Wyrazy pisane wielką literą w języku francuskim	296
Francuskie wyrażenia liczbowe	296
Konwencje typograficzne w języku hiszpańskim	297
Konwencje typograficzne w języku włoskim	297
Konwencje typograficzne w języku niemieckim	298
Konwencje typograficzne w języku polskim	298
17 Skład za pomocą arkuszy stylu	301
Jak funkcjonują arkusze stylu	301
Drukowanie arkuszy stylu	302
Styl akapitu a styl znaku	303
Styl następnego akapitu	
Tworzenie arkuszy stylu	304
Arkusze stylu w relacji nadrzędny–podrzędny	304
Tworzenie arkuszy stylu na podstawie gotowego tekstu	306
Korzystanie z arkuszy stylu	307
Usuwanie arkuszy stylu	308
Stosowanie atrybutów z pierwszeństwem	308
Tworzenie atrybutów z pierwszeństwem za pomocą arkuszy stylu	
Wyszukiwanie i podmiana stylów	309
Arkusze stylu akapitów a struktura dokumentu	310
Importowanie arkuszy stylu	310

18	Rozdzielczość a efekt końcowy	313
	Zalety wysokiej rozdzielczości	313
	Czynniki wpływające na wyrazistość pisma drukowanego	315
	Przystosowanie do niskich rozdzielczości druku	315
	Unikać małych stopni pisma • Unikać pisma w kontrze oraz pisma umieszczonego na tle • Unikać obracania pisma w rozmiarze dzielowym lub mniejszym	
	Pismo na ekranie	317
	Kroje pisma na ekranie monitora	317
	Inne środki polepszające czytelność pisma na ekranie	319
	Typografia a Internet	320
	Co obiecują kaskadowe arkusze stylu	321
	Możliwości kaskadowych arkuszy stylu	

CZĘŚĆ TRZECIA **Uzupełnienia**

Glosariusz	327
Indeks	362
Od wydawcy	377